

vétenénk az én felfogásom szerint, az „egyenlő mértékkel való mérés“ elve ellen.

De különben sem vélem helyesnek, hogy az üzemtervben minden apró-cseprő használatot tilalmazzunk csak azért, mert az illető használat megengedéséből itt-ott némi hátrány is származhatik. Az ilyen eljárás rendszerint sokkal több kárral mint haszonnal jár az erdőgazdaságra nézve. Inkább fektessünk nagyobb súlyt a helyi ellenőrzésre s erdőfelügyeleti intézményünket igyekezzünk oda fejleszteni, hogy hivatásának ebben a tekintetben: is teljes mértékben megfelelhessen.

(Folyt. köv.)

Az erdőgazdasági hitelről.

Irta: Polgárdi Béa.

I. Az erdőgazdasági hitel fejlődésének akadályai.

A mezőgazdasági hitel fontos gazdasági szerepe közismertes. „Emeltyüje a mezőgazdasági termelésnek és előfeltétele a gazdasági haladásnak“, mert „a gazdaosztály hitel-szükséglete abban az arányban nő, amint a gazdálkodás intenzívebbé válik, amint a gazdaság álló és forgó tőkái mind nagyobb jelentőségre emelkednek.“*)

Míg azonban a mezőgazdaság hitele már régóta szabályozva van, az erdőgazdaság a hitel jótéteményeit még mindig nélkülözi. Mik ennek az okai?

A birtokhitelnek előfeltételei kétfélék: jogiak és gazdaságiak. Jogi előfeltételei: az általános jogbiztonság, a birtokviszonyok rendezettsége, a birtok feletti szabad rendelkezési jog és megfelelő hiteltörvények. Gazdasági előfeltételei: a termékek értékemelkedése, a termelési nehézségek elhárítása (modern szállító eszközök) és a tartamos és tervszerű gazdálkodás.

Amilyen mértékben érvényesülnek ezek az előfeltételek valamely gazdasági ágban, olyan mértékben fejlődik az illető termelés és olyan mértékben válik hitelképesé.

A jogi előfeltételek a politikai tudományok körébe esvén,

*) Közgazdasági Lexikon II. 657. l.

tárgyalásukat mellőzzük. Ehelyett inkább a mezőgazdasági és erdőgazdasági hitel természetét bonczolgtjuk.

A mezőgazdasági hitel tisztára földhitel, míg az erdőtőkét főképpen és első sorban a fakészlet alkotja, hitelének is tehát főként erre kellene támaszkodnia. A mezőgazdasági birtok értékét hozadéka, vagyis azon évi tiszta jövedelem szabja meg, melyet a mezőgazdasági birtok rendszeres gazdálkodás mellett bárkinek tartósan nyújt. A mezőgazdaságban kevés kivétellel az évenkénti vetést évenkénti aratás követi. Az okszerű talajmivelés, alagcsövezés, gondos trágyázás stb. esetről-esetre fokozhatják a jövedelmet, de a talaj maradandó értékét csak állandó tulajdonságai, termékenysége szabják meg. A mezőgazdasági hitel ennél fogva kiválóan földhitel, míg a földdel össze nem függő, álló tőkék, így épületek stb. hitele alárendeltebb szerepet visz.

Másképpen van ez az erdőnél. Az erdőtermékek évtizedek termékei. A fa csak hosszú érés után, a vágásforduló leteltével kerül rendelkezésre és az erdőgazdaság jellemző sajátossága a nagy készletek fölhalmozása. Az erdő hozadékát, vagyis évi tiszta jövedelmét tehát, ellentétben a mezőgazdasággal, a fatermékeknek csak bizonyos kis része — a vágásforduló egy évre eső hányada — szolgáltatja. Így az erdőtőkét főként a fakészlet alkotja; a talajérték annak csak $\frac{1}{5}$ — $\frac{1}{10}$ -ed részét képezi,*) melyeket egyedül helyes erdőmivelés és kihasználás, a tenyésztendő fanemek észszerű kiválasztása, helyes erdőfelújítás, ápolás és megfelelő vágásvezetés által lehet fokozni.

A mezőgazdasági talaj értékét tehát könnyen és gyorsan, az erdőtalaj, illetve erdőtőke értékét azonban csak nagy körültekintéssel és csak hosszabb idő múltán lehet fokozni. A mezőgazdaság továbbá a kulturális gócpontok körül csoportosul, a legtermékenyebb talajokat foglalja le és a legbelterjesebb miveltésre alkalmas.

Ezzel ellentétben az erdőgazdaság a legnehezebben hozzáférhető, a modern szállító eszközöket többé-kevésbé nélkülöző,

*) Dr. Endres szerint az évi üzemben álló erdő talajértéke az erdőértéknek csak $\frac{1}{5}$ -ét képezi. Bericht über die III. Hauptversammlung des deutschen Forstvereins zu Leipzig etc. Berlin. I. Springer 1903. 184. l.

korlátolt termőerejű körzeteken terül el, gazdasági rendszere kiterjes és nehezebben áttekinthető.

Érthető hát, hogy a mezőgazdaság jövedelmezősége átlagosan három-négyszerre akkora, mint az erdőgazdaságé. Az erdőtőke fenntartása több rendszerességet igényel, kihasználása, valamint a rendszeres erdőgazdálkodás ellenőrzése bonyolultabb, mint a mezőgazdaságé.

Nyilvánvaló, hogy az erdőgazdasági hitel is másképpen alakul ki, más alapokon nyugszik, mint a mezőgazdasági hitel.

Ezért aztán a hitelintézetek az erdőhitel akadályait az erdőtőke fenntartásának bizonytalanságában, a faállomány fennállását fenyegető veszélyekben, a faállomány-érték becslésének és a gazdálkodás ellenőrzésének nehézségeiben látják és keresik.

Ámde az erdőgazdaság ma többé nem csupán a természeti erők működésének eredménye, hanem számottevő technikai tudomány és mai állása szerint ezen akadályok könnyen elháríthatók.

Az erdőtőke fenntartásának bizonytalansága inkább látszólagos és a hitelintézetek ebbeli kifogásai tulhajtottak, mert a vágásforduló tartamán nyugvó középérték szerinti becslés a hitelező érdekeit kellően biztosítja, az erdőjáradék pedig tartamosan emelkedik.

Az erdőgazdaságot fenyegető elemi veszélyeket csak a felületesen látók nagyíthatják. A vágható koru faállományok sohasem mehetnek annyira tönkre, hogy fakészletük ne lenne értékesíthető. A fiatal faállományok viszont az erdőtőkének oly csekély részét alkotják, hogy ma, az erdőt is felölelő tűzbiztosítás idejében határozottan megállapítható, hogy az erdőgazdaság veszélyessége nem nagyobb, mint a mezőgazdaságé. A kir. erdőfelügyelőségek kimutatása szerint Magyarországon az 1901—1905. évben évenként átlag 13.993 kat. holdnyi erdőterület égett le,^{*)} ami az összes erdőterületnek csak egytized (0.107%) százalékát teszi ki.

Hogy az erdőtőke pontos becslése nem nehéz és hogy az minő biztos elvek szerint eszközzendő, azt a szaktudomány végképpen eldöntötte.

A rendszeres erdőgazdálkodás olcsó és megbízható ellenőrzését a sziléziai és keletporoszországi hitelszövetkezetek (Landschaft-ok),

^{*)} Erdészeti Lapok, 1907. évf. XI. füzet, 662. l.

már megoldották, nálunk az erdőtörvény 17. §-a alá tartozó területeken szintén nincsen nagyobb nehézség.

Látjuk tehát, hogy az erdőgazdaság hitelképességének elmaradása ma csak a technikai előfeltételek (üzemtervek stb.) biztosításán múlik. Midőn ezt a tételt leszögezzük, megjelöltük az utat és módot az erdőgazdasági hitel ily természetű akadályainak elhárítására is.

II. A hitel befolyása az erdőgazdaságra.

Kevés erdőbirtokos van, ki a produktív hitelt nélkülözheti. Ezért az egészséges erdőhitel gazdaságemelő, termelésfokozó, hiánya ellenben gazdaságrontó, termelésnyomó hatással bír. És szemünk előtt állanak a hitelhiány káros erdőgazdasági következményei. Az erdőhitel hiánya a megszorult birtokost arra készteti, hogy az erdőtöke megtámadásával erdejét idő előtt, avagy egyszerre kihasználja. Ez a tartamosság megszakítását és az erdőjövedelem csökkenését vonja maga után.

Más esetben a birtokos erdőtalaját hitelképessé teendő, azt mezőgazdasági földekké változtatja át. Ekkor a feltétlen erdőtalaj gazdasági értéke korlátolt termőerejéhez mérten rövidebb vagy hosszabb ideig emelkedik ugyan, de aztán annál rohamosabban hanyatlak, majd a minimumra száll, ami sokszor a talaj teljes megsemmisülését jelenti. Ez tehát a birtokoson nem segít, sőt végeredményében romlásba döntheti.

A harmadik esetben a birtokos végszükségből adja el erdőbirtokát, melynek értékét nem ismervén, azon oly potom áron ad túl, hogy a vevő — sajnos, igen sok ily esetre lehet hivatkozni — már az erdő fakészletének egy kis részéből fedezte a birtok vételárát.

Végre az erdőhitel hiánya nagyban elősegíti az erdőknek gazdaságilag oly felette káros parcellázását. (Erdélyi birtokarányosítások.)

Minden egyes esetben az erdőhitel hiánya az erdőtöke apasztására és okszerűtlen, káros gazdálkodásra vezet.

Ellenben nyilvánvaló, hogy az erdőhitel a fakészlet megvédéséhez, az erdő fenntartásához és legmagasabb fokon az erdők szakszerű, rendszeres kezeléséhez s ezzel az általános jólét emelkedéséhez vezet.

A birtokos minden birtokkorlátozásért kárpótlást követel. Az állam ritkán lehet abban a szerencsés helyzetben, hogy ezt megadja, de a jelzáloghitelezőknek kölcsönét biztosító korlátozásait, melyek nem mások, mint az erdő tervszerű, gazdaságos kezelésének feltételei, a birtokos szó nélkül türi és hitelezője ellenőrzésének szívesen veti magát alá.

Ebben rejlik az erdei hitelnek főfontossága. Világos, hogy fontos gazdasági érdekek követelik az erdőhitelt. Nem lehet elvitatni azt sem, hogy az erdővel rendelkező mezőgazdasági birtok gazdasági értéke emelkedik, mert az erdő a mezőgazdasági üzemhez szükségelt fát természetben szolgáltatja. Viszont a hitel hiánya okozza azon visszás, egészségtelen állapotot, hogy a gazdag erdőbirtokos hitelképessége kisebb, mint a szűk viszonyok között lévő szegény mezőgazdáié. Pommerániában 25,000 Mk.-át jövedelmező erdőbirtokra csak 94,000 Mk. hitelt nyújtottak, míg a hozzátartozó és csak 6000 M.-át jövedelmező mezőgazdasági birtokra 176,000 Mk.-át hiteleztek.*)

Minden államnak jól felfogott érdeke, hogy az erdőgazdasági hitelt megteremtse, fejlesztését a leghathatósabbban előmozdítsa, mert bizonyos, hogy a hiteligénylők előnyös és biztos hitel reményében nemcsak örömet vetik magukat alá az intézet és hatóságok ellenőrzésének, hanem az ilyen hitelviszonyok egyuttal a rendszeres erdőgazdaságnak széles alapu kiterjesztését és biztosítékait, valamint a hézagos és elégtelen erdőfenntartási intézkedések pótlását és orvoslását jelentik.

Szilézia magas színvonalon álló, rendszeres és okszerű magán-erdőgazdálkodását a szakemberek határozottan az ottan uralkodó egészséges hitelviszonyoknak tulajdonítják.**)

De ha láttuk a hitelhiány erdőgazdasági károságát, meg kell állapítanunk azt is, hogy az elégtelen hitel sem különb hatásu annál és csak a megfelelően szervezett erdőhitel képes az erdőgazdasági élet fentemlített hátrányait teljesen kiküszöbölni és jótékony hatást gyakorolni.

Az erdőhitel legkezdetlegesebb alakja a faállományt mellőző

*) Bericht über die III. Hauptversammlung des deutschen Forstvereins stb. 176. l.

**) U. o. 181. l.

és csak az erdőtalajt tekintetbe vevő hitel. Ilyen a nyugatporoszországi, szászországi, poseni erdei hitel. Hogy ez minő aránytalanságokra vezet, mutatja, hogy Posen tartományban a mezőgazdasági birtok hektáronkénti legmagasabb hiteltétje 760 Mk., az erdőbirtoké 125 Mk. (Nyugatporoszországban a hektáronkénti erdőhitel 12—93 Mk. között változik.*)

Az erdőtőkét azonban elsősorban a faállomány és csak nagyon alárendelt mértékben képezi az erdőtalaj.

Azonnal kiviláglik a hitel ezen alakjának szembetűnő észszerűtlensége. Nem veszi ugyanis tekintetbe, hogy a talajon vágható vagy fiatal, teljes vagy hiányos záródású, értékes vagy kevésbé értékes faállomány áll. A hitel ezen alakjánál semmi sem tartóztatja vissza az erdőbirtokost az erdőpusztítástól és ma, midőn a luczfenyő kat. holdjának fakészlete 5000 koronán kél el,**) az ily hitelalokról többé komolyan beszélni nem lehet.

A helyes erdőhitelnek tehát az erdőtőke egész anyagát kell felölelnie.

Csakis ezen esetben eshetnek össze a hitelező és a birtokos érdekei, mert a hitelező kockázata a tervszerű, rendszeres gazdálkodás mellett ugyszólván megszűnik és ez a gazdálkodás a birtokosnak is legfőbb anyagi érdeke. Ez az egészséges gazdasági élet, midőn a hitelező és az adós érdekei találkoznak! Nem kell tehát csodálkozni, ha „a hitellel terhelt erdő rendszerint a jobban kezelt és ápolt erdő“***)

III. Az erdőgazdasági hitel módjai.

Áttérhetünk most azon kérdésre, hogy miként szerveztessék az erdőhitel?

Kétséget nem szenved, hogy az erdőhitel is épp úgy, mint a mezőgazdasági hitel, csak hosszú lejáratu és felmondhatlan jelzőghitel lehet. Kitűnően megfelelnek e követelményeknek a szövetkezeti alapon álló hitelintézetek.

*) U. o. 175. l. és 215. l.

***) Bericht sbt. 186. l.

***) E. L. 1906. évfolyam VII. f. 580. l.

Az erdőhittelnek eddig négyféle alakja ismeretes.

1. A talajértékre alapított hitel.
2. A kataszteri tiszta jövedelemre alapított hitel.
3. Az évi vágásterületre alapított hitel.
4. Az erdőtőkére alapított hitel.

A talajértékre alapított hitelnél nem a talaj gazdasági értéke hanem forgalmi értéke vétetik számításba és a hitel ezen alakja egyáltalában ki nem elégítő. A gazdálkodás semminemű ellenőrzésnek alávetve nincs. Ha csak szigorú erdőrendészeti törvények nem, mi sem akadályozza az erdőbirtokost, hogy erdőtalaját hitelképesebb mezőgazdasági talajjává ne változtassa át és ezen hitelalak csaknem jutalmazza az erdőirtást.

Nem sokban különbözik ettől a kataszteri tiszta jövedelemre alapított hitel sem. A hitel ezen neménél, mely a kataszteri tiszta jövedelem bizonyos többszöröse, az erdőérték teljes elhanyagolása túlhasználatot eredményezhet. Mindkét hitelalak közös hátránya pedig, hogy a kis erdőbirtokokat teljesen kizárja.

Két intézet a sziléziai és keletporoszországi hitelszövetkezet (Landschaft) rendszeres gazdálkodás kikötése mellett az évi vágásterület értékére alapítja a hitelnyújtást.*)

Rendszerint csak 50, illetve 100 hektárt meghaladó erdőbirtokra adnak kölcsönt. A szövetkezet erdőtiszti minősítéssel bíró szakértője (nagyobb birtokbecslésnél kettő) felméri, megbecsüli az erdőbirtokot és arról rendszeres gazdasági üzemtervet készít. A hitelszövetkezeti szabályzatok részletesen előírják a becslési eljárást, üzemterv-készítést és értékszámítást. Megállapítják a vágásforduló minimumát: fűzeseknél 4, sarjerdőnél 10, cserezőüzemnél 15, éger, nyirerdőnél 30, fenyőerdőkben 60, kőris, bükkerdőkben 80, tölgyesekben 120 évben. Középerdőben a főfák legkisebb vágásfordulója az aljfák kétszerese.

Elemi csapásokra biztosításképpen a kiszámított tiszta jövedelemből fenyőerdőknél 12^o/_o, lomberdőknél 8^o/_o és sarjerdőknél 4^o/_o-ot kell leütni.

Kezelési és felügyeleti díjakra hektáronként 2—6 Mk.-át számítanak. A felújítási költségeket hektáronként 12—72, illetve 20—100, sarjerdőknél 10—40 Mk.-ával veszik föl.

*) Zur Beleihung der Privatforsten sbt. Schnaase Neudamm, 1903. 19—35. 1.

A szálaló üzem ki van zárva.

A faválasztékok egységárainak megállapításánál árhullámzásra 10⁰/₀-ot vonnak le. Az évenkénti törlesztés a kölcsön 1⁰/₀-a.

Az évi vágásterületnek nagyságát az első és második fordulósak átlagából akként kell kiszámítani, hogy minden fordulószakban kihasználásra lehetőleg egyforma minőségű és koru erdőrészek kerüljenek.

Az ellenőrzés áll:

a) a fahasználatok kimutatásaiból;

b) az első fordulószakban felujtandó és felujított területek kimutatásaiból.

Ezen kimutatások szálerdőüzemnél minden 3-ik évben, közép és sarjerdőüzemnél a birtokos által minden 6-ik évben benyújtandók.

c) a hitelintézet kiküldötteinek — sokszor állami erdőtisztéknek — a birtokos terhére való helyszíni vizsgálataiból. Ezek rendszerint a fordulószakok elteltével eszközöltetnek és valóságos üzemátvizsgálás jellegével bírnak.

Az ellenőrzési és kezelési díjilletékek a kölcsön 0·25⁰/₀-ig, a tartalékalap biztosítékok 0·5—1⁰/₀-ig terjednek.

Az így kiszámított vágás, illetve tiszta jövedelem pénzértéke aztán 20-al szorozva és tőkésítve adja a becsértéket, melynek a kölcsön $\frac{1}{3}$ — $\frac{2}{3}$ -át teszi ki.

Megjegyzendő, hogy e két hitelintézetet 1859 óta a legkisebb kár sem érte.

Mindenesetre ezen két hitelszövetkezet által életbe léptetett erdőhitel — s ez a főérdemök — már el nem vitatható nagy haladás.

De az évi vágás igen változó nagyság és csak teljesen szabályos erdőben egyforma. Ily eljárásnál a birtokos mindig nagy vágásterületeket fog szorgalmazni. Már pedig a tőke igazi nagyságát csak az egész — valamennyi erdőrészt felölelő — értékbecslés adja és a csak az évi vágásterületen alapuló értékszámítás fölötte hibás és eltérő eredményt szolgáltathat.

Dr. Endres az erdőérték és az évi vágásterület értékének együttes figyelembevételét ajánlja.*)

*) Bericht über die III. Hauptversamml. 184. l.

„A tőke biztosítékát — ugymond — az erdőérték, a kamatok biztosítékát a vágásterületek képezik.“*)

Behatóan foglalkozik e tárgygyal Schnaase porosz kir. főerdész és egy oly értékszámítást hoz javaslatba,**) mely, ha az elmélettel nem is vág össze, a gyakorlatban teljesen beválik és egészen megbízható eredményt nyújt. Számításaiban a talajértéktől eltekint. Az összes termelésmentes bevételeket a vágásforduló végéig kamatosítva a jelen időre leszámítja és ezek összegéből levonja a kiadások tőkét. Biztonság okáért — alacsony becserítéket elérendő — a legmagasabb erdőgazdasági, 3,5%-os kamatlábat veszi fel.

Legyen egy 1000 kat. holdas, teljes záródású és az általános fatermési táblák körülbelül III. termőhelyi osztályának megfelelő, 80 éves vágásfordulóban kezelt luczfenyves korfokozata a következő:

71—80 éves, átlag 75 éves	80 kat. hold
61—70 „ „ 65 „	90 „ „
51—60 „ „ 55 „	100 „ „
41—50 „ „ 45 „	110 „ „
31—40 „ „ 35 „	120 „ „
21—30 „ „ 25 „	130 „ „
11—20 „ „ 15 „	140 „ „
1—10 „ „ 5 „	150 „ „
Tisztás „ 0 „	80 „ „

Az áterdőlési bevételeket túlóvatosan vesszük fel és felteszszük, hogy az állabok 30 éves korukig csak rőzsefát adnak.

A 31-ik évtől kezdve az előhasználatok következők:

	Műfa	Hasábfá	Galyfa
	m ³	m ³	m ³
Átlag 35 éves korban	5	—	5
„ 45 „ „	8	—	7
„ 55 „ „	8	6	6
„ 65 „ „	12	12	6
„ 75 „ „	15	10	5
Vég. 80 „ „	280	40	30

*) Handbuch der Forstpolitik. Dr. Endres, Berlin. J. Springer, 1905. 810. l.

**) Zur Beleihung der Privatforsten durch die preussischen Landschaften. Schnaase Neudamm, 1903.

A termelési költségmentes, helyi eladási árak a 10%-os árhullámzás leütésével legyenek :

1 m ³ véghasználati műfa	---	---	---	---	8 K — f.
1 " vékonyabb épületfa	---	---	---	---	6 " — "
1 " bányafa	---	---	---	---	4 " — "
1 " hasábfa	---	---	---	---	1 " 20 "
1 " galyfa	---	---	---	---	— " 60 "

A bevételek összege:

Az állab 35. évében	5×4	+	5×0.60	=	23.— K
" " 45. "	8×4	+	7×0.60	=	36.20 "
" " 55. "	$8 \times 4 + 6 \times 1.20$	+	6×0.60	=	42.80 "
" " 65. "	$12 \times 6 + 12 \times 1.20$	+	6×0.60	=	90.— "
" " 75. "	$15 \times 6 + 10 \times 1.20$	+	5×0.60	=	105.— "
Véghasználat	$280 \times 8 + 40 \times 1.20 + 30 \times 0.60$	=			2306.— "

A legeltetési, fűhasználati és vadászati bevételektől Schnaase egyszerűség okából eltekint.

Holdankénti utóértékek: ($T = t \cdot 1.0 p^n$):

a 75 éves állabé	$105 \times 1.1877 + 2306$	=	2431 K
a 65 " "	$90 \times 1.6753 + 2306$	=	2457 "
az 55 " "	$42.80 \times 2.3632 + 2306$	=	2407 "
a 45 " "	$36.20 \times 3.3336 + 2306$	=	2433 "
a 35 " "	$23 \times 4.7024 + 2306$	=	2414 "

A 35 évesnél fiatalabb erdőrészek utóértékeit a 35 évesével veszi fel, feltételezvé, hogy azok több hasznot nem hajtanak.

A holdankénti előértékek: ($t = T \times \frac{1}{1.0 p^n}$):

a 75 éves állab jelen értéke	---	---	---	---	2047 K
a 65 " " " "	---	---	---	---	1467 "
az 55 " " " "	---	---	---	---	1019 "
a 45 " " " "	---	---	---	---	730 "
a 35 " " " "	---	---	---	---	513 "

Veszélyességre a 21—30 éves állaboknál 10%, a 0—20 éveseknél 20% levonásba jó.

A 25 éves állab jelen értéke	364—36	---	---	328 K
a 15 " " " "	259—52	---	---	207 "
az 5 " " " "	183—37	---	---	146 "
a 0 " " " "	130—26	---	---	104 "

A tisztások az első 10 év alatt beerdősíttetnek és ennél fogva úgy szerepelnek, mintha 85 év múlva kihasználás alá kerülnének. Erdősítési költségeik a hitelező teljes megnyugtatása végett szokatlan, ugyyszólván indokolatlan magasan 100 korona holdankénti költséggel vétetnek fel.

Az összes előértékek:

Állabkor	Terület k. h.	Hold. érték	Összes érték
75	80	2047	163.760 K
65	90	1467	132.030 "
55	100	1019	101.900 "
45	110	730	80.300 "
35	120	513	61.560 "
25	130	328	42.640 "
15	140	207	28.980 "
5	150	146	21.900 "
Tisztás	80 (104—100)		320 "
		Összesen	633.390 K

A kiadások a következők:

1. Az évi erdősítési költségek, a 80 hold tisztás erdősítési költségei már számításba vétetvén — tegyenek ki 1000 K-t.
2. Az őrzési költségek 1400 K-t.
3. Kezelési költségek, ellenőrzési költségek és adó — a legbelterjesebb gazdálkodást feltételezve — 3200 K-t, vagyis összesen 5600 K-t.

$3\cdot5\%$ -os kamatláb mellett a kiadások fedezésére szükséges $\frac{5600}{0\cdot035} = 160.000$ K tőke, ami holdankint 160 K-t tenne ki.

Az erdő tiszta értéke, vagyis becsértéke ennél fogva $633.390 - 160.000 = 473.390$ K.

A kölcsön rendszerint a becsérték $\frac{1}{3}$ — $\frac{2}{3}$ értékéig (150-től 300.000-ig terjed. Hogy a hitelező érdekei kellő ellenőrzés mellett biztosítva vannak és mitsem kockáztat és hogy ezen számítás

mennyire reális, azt meggyőző érveléssel mutatja ki Schnaase, midőn adott példában a fiatalabb korfokok kiszámított becsértékéből a kiadási költségek tőkéjét leüti.

A tisztásoknál	---	---	---	---	80 (4—160) = - 13.120 K
Az átlag 5 éves állaboknál	---	---	---	---	150 (146—160) = - 2.100 "
" " 15 " "	---	---	---	---	140 (207—160) = + 6.580 "
" " 25 " "	---	---	---	---	130 (328—160) = + 21.840 "
				vagyis	---
					- 15.220 K
					+ 28.420 "

Tehát már a 25 éves korfokok tőkeértéke fedezi a nemleges értékeket.

Mutatja ez azt is, hogy a beerdősített területek hitelképessége mily gyorsan növekszik, sőt ha az egész becsértékből a 0—15 éves faállományok értékét ki is hagynók, még akkor is az 422.190 K-t tenne ki.

Ha az erdő szabályos állapotban van, becsértéke nagyobbodik, ha meg az idősebb korfokok vannak tulsulyban, a becsérték csak, a szabályos állapot szerint vétetik fel, mert fel kell tenni, hogy a vágható koru állabokat a birtokos bármikor kihasználhatja.

Ezt az értékbecslést ajánlja Schnaase. Hogy az évi vágásterület szerinti értékbecslés nem megbízható, azt könnyen beláthatjuk, ha a különféle esetekben az átlagos állabkorokat hasonlítjuk össze.

Példánkban az átlagkor:

$$(80 \cdot 75 + 90 \cdot 65 + 100 \cdot 55 + 110 \cdot 45 + 120 \cdot 35 + 130 \cdot 25 + 140 \cdot 15 + (+ 150 \cdot 5) : 80 = 40 \cdot 75 \text{ év.}$$

Hogy az erdő az évi vágásterületek különböző megállapítása szerint minként alakul át, azt legjobban az átlagkor tünteti fel.

A) eset.

A birtokos a következő 10 évre lemond a véghasználatról, beéri az előhasználatokkal és azonnal beerdősíti 80 kat. holdnyi tisztását.

Ekkor az előhasználatok 995 m³-t tennének ki és az átlagkor 50·75 évre emelkednék.

Ily esetben az erdő egy takarékpénztár szerepét játszaná.

B) eset.

A birtokos a tisztásokat azonnal beerdősíti és a legközelebbi 10 év alatt csak a 80 kat. hold átlag 75 éves állapot használja ki.

Ekkor a véghasználat $\frac{80 \cdot 350}{10} = 2800 m^3$ -t, az évenkénti előhasználatok 775 m^3 -t tennének ki.

Az átlagkor pedig 44,75 év lenne.

C) eset.

A birtokos évente a szabályos 12,5 kat. holdat használja ki, a tisztásokat pedig 10 év alatt erdősíti be.

Az évi vágások ez esetben körülbelül:

$\frac{(80.350 + 45.320)}{10} = 4240 m^3$ -t, az előhasználatok 620 m^3 -t tennének ki. Az átlagkor 40,08 év lenne.

A kihasználások kitesznek:

A) esetben	-----	995 m^3 -t
B) "	-----	3555 "
C) "	-----	4860 "

C) esetben az évi vágásterület a legnagyobb, de a korfokok szabályossága legkisebb lesz.

Ha a fiatal korosztályok tulsulyban vannak, a C) eset szerinti vágásterület megállapítás mellett az évi vágásterületek értéke a később következő fordulószakokban leszál és a szabályos állapot csak igen későre érhető el.

Ez tehát nem képezhet elegendő biztosítékot a hitelező kockázatával szemben és igaza van Schnaasenak, midőn a vágásterületek szerinti értékbecslést megbizhatlannak tartja és elveti.

Ime láthatjuk az erdőhitel nagy fontosságát.

Poroszország kormánya helyes gazdasági érzékkel már 1886-ban és 1898-ban melegen érdeklődött az erdőhitel szervezése iránt.

Franciaországban a gazdatársadalom szervezkedése már az ingókra is kiterjesztette a hitelt és a „Banque de France“ két millió frank évi állami támogatásban részesül.

Itt az ideje, hogy az erdei hitel helyes szervezéséhez mi is hozzájárassunk.

De tőkeszegény és gazdasági válságokkal küzdő hazánk-

ban sikert csak a kormány kezdeményezése és hathatós támogatása mellett remélhetünk.

Feladatomban végére értem és ha sikerülne szakunk figyelmét ezen kérdésre ráterelni, fáradságom hiába való nem volt, mert erős meggyőződésem, hogy az erdőhitel helyes szervezése minálunk is meghozná gyümölcsét és erdőgazdaságunkat hatalmas lépésekkel vinné előre.

A vágásterületek ápolásáról.

Irta: *Hangay Géza* m. kir. erdőtanácsos.

A fiatal vágásoknak ápolása a kezelő erdőtisztnek szoros kötelességét képezi és így minden törekvő, némi önálló gondolkodással bíró és kötelességtudó erdésznek, a csemeték fejlődését gátló körülményeket anélkül, hogy erre nézve külön utasítást várna vagy a gazdasági tervekben ezirányban valamely rendelkezés foglaltatnék, el kell háritani.

Az önálló gondolkodást azért hangsúlyozom, mert találkoztam oly esettel, hogy mikor a birtokosság képviselőjét, a vágásokat ellepő tuskék-bokrok kivágatására utasítottam, az meglepődve oda nyilatkozott, hogy szabad-e azt megcselekedni, mert eddig a kerítéshez vagy boronához szükséges túske kivágatását nem engedték meg és azt kérelmükre a szomszédos uradalom erdeiből termelték.

A vágásterületek ápolása szempontjából tehát, a tenyésztés tárgyát nem képező lágyfanemek, bokrok, tuskék, a csemetéket elborító iszalag-csoportok minden további megkérdezés nélkül kivágandók, a tűz által megpörkölt és már életképességgel nem bíró csemeték, minden további utasítás bevárása nélkül töre vágandók, a fiatal akáczosok a sok oldalhajtásoktól idejében megtisztítandók, a növekvésükben ugyszólván megállott és a moszatok által ellepett ákáczültetések töben levágandók, sőt ahol a nagy fűnövés a csemetéket növekvésükben gátolja és elég biztosítékunk van arra nézve, hogy kellő felügyelet mellett a csemetékben kár nem okoztatik, a fű kisarlózandó.

Ezeken kívül a gyakorlati életben lépten-nyomon találkozunk azon jelenséggel, hogy a lomblevelű fanemek fiatal 5—10 éves